

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Культура мови»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Культурологія
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Кількість кредитів ЄКТС	4 (120 годин)
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/index.php?categoryid=47>

Кафедра, що викладає Філософії та педагогіки

Викладач:

Козинець Інна Іванівна

Доцент кафедри філософії і педагогіки, канд. пед. наук, доцент

E-mail: Kozynets.I.I@nmu.one

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

1. Анотація до курсу

Культура мови – вибіркова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Культурологія». Українським правописом (2019) урегульовано зміни до правописних норм, які студентами не вивчалися під час навчання у загальноосвітній школі. Саме через це виникає необхідність надолужити нові зміни та удосконалити навички їх використання в усному та писемному мовленні.

Значну увагу приділено не тільки основним змінам до правопису, а й удосконаленню мовних норм, знання яких є важливим у майбутній професійній діяльності.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування зразкової мовної особистості високоосвіченого фахівця, мова якого відповідає прийнятим в суспільстві нормам, відрізняється виразністю і красою.

Завдання курсу:

- ознайомити зі змінами до нового Українського правопису (2019);
- розкрити особливості мовних норм;
- з'ясувати проблеми порушення мовних норм в усному та писемному мовленні;
- розглянути технічні показники виразного мовлення і виразного читання: дихання, голос, дикція (вимова), інтонація.

3. Результати навчання

- ✓ правильно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно й письмово, використовувати норми мови для організації ефективної міжкультурної комунікації;
- ✓ дотримуватись чистоти, ясності, точності, логічності виразності, лаконічності мови під час комунікації;
- ✓ дотримуватись культури мови та мовлення у повсякденному житті.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Культура мови і час.
1.1. Український правопис (2019) як основа культури мови.
1.2. Предмет дисципліни. Основні структурні елементи та головні завдання курсу
1.3. Функції мови. Основні ознаки культури мови і мовлення.
1.4. Дотримання норм літературної мови (лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних) – основа культури мови
1.5. Дотримання культури мови у стилях сучасної української літературної мови
2. Складні випадки використання норм української мови
2.1. Правопис прізвищ.
2.2. Правопис імен по батькові.
2.3. Складні випадки відмінювання прізвищ.
2.4. Правопис слів іншомовного походження.
2.5. Складні випадки вживання великої літери
3. Лексичне багатство мови. Чистота мовлення.

3.1. Просторічні слова. Жаргонізми. Професіоналізми.
3.2. Діалектна лексика. Види діалектів.
3.3. Лайливі і вульгарні слова.
3.4. Суржик.
3.5. Іншомовні слова.
4. Виразність мовлення як риса культури мови
4.1. Усне мовлення – найважливіша форма існування мови як засобу комунікації.
4.2. Техніка виразного читання і мовлення. Технічні показники виразного мовлення і виразного читання: дихання, голос, дикція (вимова), інтонація.
4.3. Наголос, його функції. Інтонаційна виразність.
4.4. Міміка і жест як компоненти виразності. Усне мовлення в контексті засад класичної риторики.
5. Культура ділового мовлення
5.1. Особливості писемного ділового мовлення.
5.2. Особливості усного ділового мовлення.
5.3. Використання морфологічних засобів у мовленні (використання іменників, займенників, прийменників, числової інформації, дієслівних форм).
6. Культура мови побутового мовлення
6.1. Культура мови та мовлення у життєвих сферах.
6.2. Культура мови реклами
6.3. Культура телефонних розмов
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Культура мови і час.
2. Складні випадки використання норм української мови
3. Лексичне багатство мови. Чистота мовлення.
4. Виразність мовлення як риса культури мови
5. Культура ділового мовлення
6. Культура мови побутового мовлення

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
--	--

6.3 Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів).

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів

У разі використання технології дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитися усно з використанням інструментів Office 365 та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4 Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання (1 завдання) та опанування тем практичних занять (6 тем). Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання елементів дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Література

Основна

1. Зубков М. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення. 2-ге вид., доп. і змін. – К.: Арій 2019. - 608 с.
2. Мельник Т., Струганець Л., Бобесюк О. Книга Культура мови: від теорії до практики. – К.: Богдан, 2016. -215 с.
3. Зубков М. Норми та культура української мови за оновленим правописом. -: Арій, 2020. – 608 с.
4. Український правопис. – Л.: Фоліо, 2019. – 352 с..
5. Козинець І. І. Культура мови: Опорний конспект лекцій / І.І. Козинець. – Дніпропетровськ, Дніпропетровська державна фінансова академія, 2010. – 89 с.

Допоміжна

1. Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити: Посібник / За заг. ред. О. Сербенської. – Львів, 1994.
2. Антонечко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо – К., Либідь, 1991.
3. Арбенська О.А. Культура усного мовлення. Практикум.-К.:ЦНЛ, 2004-216 с.
4. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови/ Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. – 1440 с.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник для студентів аграрних вищих навчальних закладів та коледжів. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 536 с.
7. Козинець І. І. Культура мовлення як показник загальної культури особистості / І. І. Козинець // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ : Видавництво Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – 2015. – №2(10). – С. 141–146 (Серія «Педагогіка і психологія»).
8. Культура ділового мовлення: Практикум / За ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці, 1997.
9. Культура української мови: Довідник /За ред. В.М. Русанівського. - К.: Либідь, 1990. – 304 с.
10. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – К.: Алерта, 2010. – 696 с